

IBRAHIM WIJBENGA

JONGERENWERKER EN CDA-RAADSLID

Ibrahim of Bram Wijnbenga is half Marokkaans, half Nederlands. Werkzaam in Amsterdam, politiek actief in Eindhoven. Portret van een onverschrokken en maatschappelijk betrokken mensenmens.

TEKST: HENK VAN STRATEN
FOTO'S: FIEKE VAN BERKOOM

Recentelijk was er ophef over een foto waarop Ibrahim Wijnbenga (Eindhoven, 1977) poseert met twee prominenten van de notoire motorclub No Surrender. Wijnbenga is, behalve jongerenwerker in het Amsterdamse stadsdeel Nieuw-West, ook raadslid van het CDA in Eindhoven. Binnen zijn partij hebben enkelen hun zorgen geuit. Geflankeerd door de twee bikers staat hij wel érg vrolijk te kijken. Ook de hyena's van website Geen Stijl sprongen op de afbeelding. Sinds de half-Nederlandse, half-Marokkaanse Wijnbenga een kritisch stuk publiceerde op de opiniewebsite Joop – hij sprak hen aan op hun sneer naar PvdA'er Robbert Baruch, waarbij zij de voormalig wethouder betichtten van 'Jodenstreken' – houden zij het doen en laten van de Brabander onder een vergrootglas. Steevast noemen ze hem 'radicalist' en 'haatraadslid'. Al eerder publiceerden ze een foto waarop Wijnbenga poseert met de controversiële, orthodox-islamitische Kahlid Yasin. 'De homohaar van CDA-raadslid Ibrahim Wijnbenga', las de kop. Het kwam hem, onder andere, op een bezorgd mailtje van het COC te staan. Of hij inderdaad een homohater was, wilden ze weten. Zijn antwoord telde slechts één zin: 'Jullie nemen Geen Stijl serieus?' Onder de foto met de mannen van No Surrender schreef Geen Stijl: 'Radicalist Wijnbenga klampt zich vast aan agressief-criminele bendes als laatste hoop voor een multiculturele samenleving'. Ibrahim vertelt me erover tijdens onze wandeling door de Eindhovense volksbuurt Tongelre, waar hij jongerenwerker was voordat hij zijn werkveld verplaatste naar Amsterdam. Hij loopt met mijn fiets in de hand, zodat ik notities kan maken. Hij is een

kop kleiner dan ik, maar stevig gebouwd, zijn houding alert en zelfverzekerd. Continu scannen zijn ogen de omgeving. Er gaan geen tien minuten voorbij zonder dat hij iemand begroet, van jonge Nederlander tot oudere islamitische allochtoon. „Steeds meer draait het alleen maar om beelden”, vertelt hij. „Ze pakken een foto en verzinnen daar dan zelf een verhaal bij. Maar ik laat me daardoor niet tegenhouden. Ik kom overal en praat met iedereen.”

Dat hij overal komt, blijkt ook nu weer. „Even hallo zeggen tegen Ron”, zegt hij, en drukt op de bel van *coffeeshop* Highlander, in hartje Tongelre. Er klinkt een zoemer en de deur gaat open. Laatdunkend worden we begroet door drie mannen, waarvan er één, de oudste, achter de bar op een kruk een bak vol met wiet aan het ontdoen is van takjes. Aan de muur hangen foto's van bokkers en kickboksers. Behalve coffeeshophouder is Ron ook trainer. K-1 kampioen Peter Aerts zoekt hem nog steeds met enige regelmaat op om zijn bokstechniek aan te scherpen.

Ibrahim gaat op een kruk zitten, krijgt een flesje water en vertelt verder. „Die motorclub lijft steeds meer jonge Marokkanen in. Ze zeggen dat ze dat doen vanwege de diversiteit, omdat ze een multiculture club willen zijn, maar ik wil weten hoe het écht zit. Ik maak me er eerlijk gezegd wel zorgen over, ja.”

De mannen in de Highlander knikken instemmend.

Wijbenga bezocht de motorclub op eigen initiatief. Hij wilde weten hoe het zat, dus ging hij er naartoe. Zijn modus operandi. En na afloop van zo'n bezoek wil hij nu eenmaal met zijn gezelschap op de foto. Ik heb het hem al vaker zien doen. Zelfs ik heb al eerder naast hem geposeerd terwijl een passant met zijn *smartphone* stond te klooiën. Een minuut later stond de foto op Twitter. En inderdaad, het is echt poseren. Alsof we vrienden zijn, of net samen een partijtje hebben gevoetbald. De foto's met de kopstukken van No Surrender en met Khalid Yasin zijn precies zo. Een eerste indruk wekt het vermoeden van vriendschap. Wijbenga voelt schijnbaar geen enkele drang om zich met zijn lichaamstaal te distantiëren. „Waarom zou ik”, zegt hij. „Die mensen zijn ook burgers. Omdat ik een das draag, moet ik doen alsof ik ze niet ken?”

Het gesprek leidt ons naar het onderwerp van jonge Marokkanen. In het Amsterdamse stadsdeel Nieuw-West is de problematiek 'drie keer erger' dan hier in Eindhoven. „Ze

zijn zó jong. Dertien, veertien jaar. Je kunt er bijna niet meer aan trekken. Soms hebben ze al twintigduizend euro schuld. En ze willen allemaal gangstertje spelen. En dan echt met pistolen hè. Maar het wordt hier in Eindhoven straks net zo hoor, let maar op.”

De mannen in de coffeeshop luisteren aandachtig. 'Da minde gij nie', zeggen ze af en toe. En: 'Het wordt er nie beter op'.

„Kijk daar”, zegt Ron, en knikt naar het raam. Buiten op straat staat een jongen. Tatoeages in zijn nek en een fluorescerende jas met heel groot het logo van Monster Energy Drink op zijn rug. Hij belt aan bij een huis. Een meisje doet open en stapt naar buiten. „Dà was vroeger het meest preutse meisike dà ge kon tegenkomen”, zegt Ron. „En nou gat ze mee die PSV-hooligan”, zegt een van de andere mannen. Ibrahim kent haar ook. „Haar moeder is er kapot van”, weet hij.

Ibrahim Wijbenga werd geboren in de Eindhovense rosse buurt rondom de Edisonstraat en groeide op in Vaartbroek, een volkswijk binnen stadsdeel Woensel. Zijn vader is een Nederlander – de achternaam Wijbenga is van oorsprong Fries – en zijn moeder is Marokkaanse. Hij heeft twee zussen. Toen hij jong was, waren hij en zijn respectievelijk Chinese en Indonesische vriendjes de enige 'allochtonen' op school. „Een echte jaren zeventig wijk”, vertelt hij. „Onze school was de Dr. Martin Luther King-school, kun je nagaan. Ik heb de wijk enorm zien veranderen. Onoordachte sociale woninghuur heeft voor veel spanningen gezorgd. Ineens hadden we mensen in de wijk die niet werkten, die hun vuilnis niet aan de straat zetten.”

Wijbenga vergelijkt het met de wijk Tongelre, waar volgens hem ondanks de nieuwbouw, de cohesie veel beter bewaard is gebleven. Hij praat er geëngageerd over.

De opvoeding was vrij. Ze deden thuis wel aan de ramadan, maar naar de moskee gingen ze vrijwel nooit. Door zijn vrienden, en op school, werd hij net zo vaak Bram en Brammetje genoemd als Ibrahim. Overigens wordt hij nog steeds vaak zo genoemd, door zowel Geen Stijl – die het wellicht denigrerend bedoelen – als door bekenden. Hij groeide op als ieder ander Nederlands kind. Rolde als puber de *graffiti*-wereld in, was een paar jaar lang recreatief kickboksers en dronk alcohol als hij op stap ging. Het politieke engagement was er al vroeg. Toen Jan Marijnissen opkwam in de jaren negentig werd Wijbenga lid van de SP.

Ibrahim met zijn vader in zijn ouderlijk huis in Vaartbroek.

Volks, het gelijkheidsideaal, op de bres voor de arbeider, de jonge Eindhovenenaar kon zich in al die dingen prima vinden.

„Dat Marokkaan-zijn, dat was vroeger helemaal niet zo'n heet hangijzer. Het was eigenlijk hetzelfde als dat ik half Spaans was geweest. Ook voor mij voelde het zo. Pas later ben ik me bewust geworden van de extra lading.”

Ieder jaar reed het hele gezin Wijbenga naar Marokko in een Volkswagen Jetta. „Helemaal afgeladen. Tassen op het dak. Ik begrijp nog steeds niet hoe we dat voor elkaar hebben gekregen. Vaak sliepen we in een hotelletje, maar ik herinner me ook nachten op matrassen naast de auto.” Ze bezochten de familie van zijn moeder, onder anderen haar acht zussen. „Het waren fijne vakanties. Ik sprak alleen de taal niet, dat was wel lastig.”

Pas na de eeuwwisseling begon hij zichzelf vragen te stellen over zijn identiteit. Zijn opa, aan zijn moeders kant, inspireerde hem en plantte het zaadje van de islam. In 2001 begon hij iedere vrijdag de moskee te bezoeken. Hij stopte met het drinken van alcohol en respecteerde de voedselvoorschriften. „De opkomst van het Vlaams Blok en Hans Janmaat, ook dat heeft me gevormd. Ineens werd alles anders.

Later natuurlijk Pim Fortuyn, maar daar zou ik heel goed mee aan tafel hebben kunnen zitten. Met Theo van Gogh idem dito.” En inderdaad, je kunt het je gemakkelijk voorstellen: Bram en Theo naast elkaar op de foto, Bram met die kenmerkend vrolijke, trotse houding.

Wijbenga rondde een opleiding tot sociaal juridisch medewerker af, had verschillende sociale baantjes, werkte in het casino en begon in 2007 in Tongelre als jongerenwerker, of 'veldwerker'. Waarom? „Toch wel omdat ik mensen wil helpen. Ik zie het bij zoveel jongere Marokkanen misgaan. De islam zal met mijn motivatie zeker te maken hebben, denk ik. Het is toch wat ons verbindt.” Dat de jongeren hem sympathiek vinden, is niet moeilijk voor te stellen. Hij is rustig, goedlachs en zelfverzekerd. Een echte prater. En ze kunnen hem ook niet echt plaatsnemen, die halve Nederlander, wat hem wel goed uitkomt. „Ik ben niet één van hen”, zegt hij. „Niet echt.” Ze noemen hem 'El Hollandi', de Hollander. „Dat werkt in mijn voordeel. Omdat ik geen volbloed Marokkaan ben, is de Marokkaanse gemeenschap minder hard voor mij. Ik kan onpartijdig zijn zonder dat dat wordt beschouwd als verraad.” En ja, uiteraard wordt hij ook vaak genoeg

uitgescholden en is hij wel eens bespuugd. „Beginnen ze weer over m'n moeder, maar dat kan ik wel hebben. Vaak komen diezelfde gasten later, als ze wat ouder zijn, enthousiast naar me toe. 'Hé, Bram!'”

De SP werd het CDA. „Op een gegeven moment werd het mij te veel geschreeuw en protest zonder resultaten. Met alleen retoriek kom je er niet. Via-via kwam ik uit bij de CDA. Het pragmatisme trok me aan.” Zijn werk in het casino – „Ik heb daar met klootzakken leren omgaan” – bleef hij er de eerste jaren naast doen. In 2010 werd hij raadslid en in 2011 begon hij ook nog te lobbyen voor de eerste Eindhovense islamitische begraafplaats, die in 2012 officieel in gebruik is genomen. Al die dingen wist hij moeiteloos te combineren tot de geboorte van zijn dochtertje, Manar, Arabisch voor

'bron van licht'. Inmiddels was hij getrouwd met Malika, net als hij half Marokkaans en half Nederlands en werkzaam als kinderarts in het AMC ziekenhuis in Amsterdam. Althans, voorlopig nog. Malika wacht op een aanstelling in Eindhoven, zodat het gezin definitief in één huis kan wonen. Tot die tijd woont ze in Amsterdam. Ibrahim ging werken in Nieuw-West, vanwege haar en vanwege zijn dochter. Een paar avonden per week slaapt hij in Amsterdam. Bij het casino stopte hij. Het was niet langer te combineren. „Dat scheelde ineens een *rootje* per maand, maar het is niet anders. Mijn gezin is ook belangrijk.”

Uit Eindhoven gaat hij niet weg. „Dit is mijn stad. Ik ben een Eindhovenenaar.” Als Malika hier werk heeft gevonden, zal ze haar huis in Amsterdam opzeggen en hier komen wonen.

Ibrahim zal dan waarschijnlijk stoppen met zijn werk in Nieuw-West en als vanouds jongerenwerker worden in zijn geboortestad. Hooft... „Dit is nu nog geheim”, zegt hij. „Maar binnenkort begin ik in Amsterdam-West. Ze hebben me gevraagd vanwege de schietpartijen en moorden van de laatste tijd. Het stadsbestuur wil weten hoe het daar zo heeft kunnen ontsporen en wat daar gebeurd is.” Ibrahim Wijbenga als vinger aan de pols. Zijn ogen glinsteren; hij heeft er zichtbaar zin in. Grote haast om weer in Eindhoven aan de slag te gaan, lijkt hij niet te hebben.

We lopen naar het stadscentrum. Wijbenga begroet en wordt begroet. 'Salaam aleikum,' tegen de één. 'Hoe ist,' tegen de ander. Zijn aanspreekbaarheid is benijdbaar; de souplesse waarmee het gepaard gaat.

Een paar maanden geleden ging ik met hem naar een kickboks gala, eveneens hier in Eindhoven. Hij kende daar iedereen, van de beveiligers tot de trainers en van de vechters tot de goud-behangen beren aan de VIP-tafels. Handje hier, handje daar. Bij sommigen bleef de communicatie beperkt tot: 'Hé, Brammetje!', maar met anderen ging hij lang in gesprek. Eén Nederlandse beveiligers – een reus in de letterlijke zin van het woord – deed zijn beklag over de rechtszaak die tegen hem was aangespannen. Een jonge Marokkaan met wie hij mot had gehad aan de deur van een nachtclub had hem aangeklaagd wegens mishandeling. Ibrahim luisterde kalm en aandachtig. Hij kende alle mensen over wie de man sprak en hij wist al van de zaak af. Hij had er zelfs al 'met iemand over gesproken'. „Ik ken dat ventje wel”, zei hij. „Doorgesnoven, ruzie maken, en dan lekker portiertje uitdagen. Ze weten dat ze als eerste aangifte moeten doen, zodat ze je voor zijn.”

„Kom”, zei hij steeds tegen me. Even die en die begroeten, even bij zus en zo in de kleedkamer kijken. Ik zag hem zichtbaar genieten van het praten met bekende vechters, waarmee hij uiteraard zonder enige gêne op de foto wilde. Bij een vechter van de hoofdpartij, een wereldkampioen uit Thailand, nam het bijna pijnlijke vormen aan. De Thai zat er niet op te wachten; Ibrahim had iets weg van een vervelende fan. Na die hoofdpartij – die de Thai verloor van een Turkse Nederlander – eiste Wijbenga als nog zijn fotomomentje op. „Jij moet er ook op”, drong hij bij me aan. En zo geschiedde: ook ik ging op de foto. (En ook ik plaatste diezelfde foto later op Twitter.)

De blakende uitstraling van Ibrahim tijdens het poseren met motorclubleden, moslim-fundamentalisten en kickboks-kampioenen verraadt onmiskenbaar ook een zekere opwindings. Zijn interesse in, en aantrekking tot, opvallende figuren uit al die verschillende werelden is tegelijk politiek, antropologisch én persoonlijk.

Terug naar de politiek. Binnen het CDA moet Ibrahim een opvallend persoon zijn. Niet veel andere CDA'ers hebben we breed glimlachend zien poseren naast criminele bikers en radicale sharia-predikers. Niet veel andere CDA'ers zullen vroeger hebben gekickbokst en graffiti hebben gespoten. Geen andere CDA'ers staan zó stevig met hun voeten op de straat als 'Brammetje'. Hij volgt geen cursus 'Twitter voor politici', zoals sommige anderen dat wel

doen. Zijn integriteit geeft hem zelfvertrouwen. Hij geeft ruitertlijk toe dat de samenwerking met de PVV – waarop hij nog altijd wordt aangesproken – 'de partij kapot heeft gemaakt'. Hij pleit voor een minder elitair, volks CDA. In die zin is hij nog altijd meer een SP'er. Of anders dan toch zeker eerder een PvdA'er dan een christendemocraat. Het verbaast me dan ook niet om te horen dat hij regelmatig contact heeft met Ahmed Marcouch, met wie hij ervaringen uitwisselt over het werken en omgaan met Marokkaanse jeugd in achterstandswijken.

En toch is de CDA zijn partij? Wijbenga lacht. „Ja, maar we moeten wel keuzes gaan maken. Steden worden groter, het platteland loopt leeg. Die kant gaat het op. Het oude CDA komt niet meer terug. We zullen daarop moeten inspelen.”

We wachten op een rood licht. Ibrahim wordt begroet. Ik stel hem de vraag die me al sinds voor het begin van ons interview bezighoudt: 'En Den Haag, is dat wat voor jou?'

Het licht springt op groen. We lopen heel even in stilte – Wijbenga kent geen lange stiltes – en dan zegt hij: „Ja, dat zou ik wel doen ja, als ze me zouden vragen.”

En het jongerenwerk dan? Opnieuw haalt hij Marcouch aan: „Zoals hij het doet, zo zou het voor mij ook werken. Ik zal altijd de straat en

de buurten blijven bezoeken.”

En is hij zich er wel van bewust dat media als Geen Stijl hem dan waarschijnlijk nóg vaker en nóg harder zullen aanpakken? Zijn mimiek en lichaamstaal blijven onveranderd alert en zelfverzekerd. „Ik heb niks om me voor te schamen. Ik sta op de foto met bikers, maar als bewezen wordt dat zij een misdrijf hebben begaan, dan moeten ze daarvoor worden gestraft. Klaar. Ik lig niet bij ze aan de tiet. De rechtsstaat geldt voor iedereen. Maar iedereen is een burger. Ik praat met iedereen. Als je me dan daarna wilt pakken met die foto, en er zelf van alles bij gaat verzinnen terwijl je alléén dat beeld hebt, dan kan ik je wel aan. Ik ben voor niemand bang.”

Middenin het centrum neem ik mijn fiets weer van hem over. Hij is inmiddels al te laat voor zijn volgende afspraak. Journalist en programmaker Leon Verdonschot wacht op hem in een lunchzaak even verderop. Ook hij wil Brammetje van alles vragen.

„Nog even samen op de foto”, vraagt hij. Ik stem in. Een traditioneel Islamitisch echtpaar loopt ons voorbij en Ibrahim vraagt de man een foto van ons te maken. We nemen afscheid en nog geen minuut later staat onze foto op Twitter. Het wachten is nu op de foto van hem en Leon Verdonschot. En dan op de eerste foto van Ibrahim Wijbenga in Den Haag. 🚗

